

Izbrala
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—
Posamezna številka
1 litr.

Štamp. poštino-čkovnega
zavoda št. 10.666.

NOVA DOGA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Uredništvo
in upravljalstvo
Celje
Strossmayerjeva ulica 1
pritličje.
Pokopisov ne vračamo.
Oglasi po tarifu.
Telefon int. št. 65.

Nettunske konvencije in zunanji minister dr. Marinković.

V beograjskih časopisih čitamo, da se misli naš zunanji minister g. dr. Marinković na svojem potovanju v neko francosko zdravilišče sestati v Ženevi ne le z ministri male antante, temveč tudi v nekem drugem švicarskem ali italijanskem kraju z Brianom in Mussolinijem. Francija misli skleniti z Italijo enako prijateljsko pogodbo kot z nami — in za nas bode najbrže nastopila težka ura, ko se bomo morali odločiti glede znanih nettunskih konvencij, vkolikor se žalibog že ne izvajajo. Če sami ne bomo hoteli, nas bode silila Francija. Zato je nastalo v naših nacionalnih krogih precej vznemirjenja in nezaupanja proti zunanjemu ministru dr. Marinkoviću, posebno še, ker je skušal tolmačiti znana določila glede obmejne nepremičninskega prometa Italijanom v prid.

»Odnosaji naše države napram Italiji«, piše te dni zelo dobro zagrebški »Jutarnji list«, »so vse prej kot prijateljski in to brez naše krivde. Zname so italijanske tendence in Italija ne samo, da se je polastila dela našega teritorija, ampak hoče tudi napraviti našo državo v ekonomskem oziru za svojo kolonijo. V tej smeri gredo vse italijanske težnje. To čuti ves naš narod in od tod prihaja tudi ona spontana revolta ob priliki vsake koncesije, koja se dovoli Italiji.

Padec dr. Ninčiča je bil posledica tega, ker ni mogel spraviti nettunskih konvencij pred Narodno skupščino. Ko je prišel na mesto ministra zunanjih del dr. Voja Marinković, se je smatralo to kot neko odpornejše stališče napram Italiji in italijanskim zahtevam. To se je tako razumelo v naši državi in tudi v Italiji. Zato je naša javnost dokaj simpatično sprejela vest o imenovanju dr. Voje Marinkovića za ministra zunanjih del, v nadi, da bo v večji meri ščitil prestiž naše države in da ne bo izvedel to, kar je hotel storiti dr. Ninčič.

Prevarali smo se tako mi, kakor tudi Italijani. Italijani so našli v osebi dr. Voje Marinkovića mnogo boljšega prijatelja in zaveznika kot so to sami pričakovali. Ako bi izbirali mogoče med vsemi našimi politiki, ki prihajajo v poštev kot kandidati za ministre zunanjih del, ne bi gotovo našli niti enega, ki bi jim napravil to, kar jim je napravil dr. Voja Marinković.

Prav malo bi se našlo v naši državi takih ljudi, ki bi se upali podpisati akt, kakršnega je podpisal g. minister zunanjih poslov dr. Voja Marinković in na podlagi katerega je bil izdan razpis ministrstva pravde št. 6527 od 6. februarja 1928. Niti v najkritičnejših časih kraljevine Srbije ni bil izdan nikdar kak tako famozen akt, kakor ga je izdal sedanji minister zunanjih poslov.

Mislimo namreč na akt ministra zunanjih poslov, ki je naslovljen na ministrstvo pravde, in v katerem se dokazuje, da se člen 342. fin. zak. za leto 1927/28 ne sme nanašati na italijanske državljane. Po tem členu fin. zak. ne smejo namreč tuji državljani brez predhodnega dovoljenja ministrstva notranjih del in ministrstva vojne pridobivati nepremičnine v pasu 50 km od državne meje in morske obale. Naša sodišča so se držala te pozitivne zakonske norme. Toda minister g. dr. Voja Marinković si je hkrati izmislil, da se to zakonsko določilo ne more nanašati na Italijane. Kot argument za to je navedel konzularno konvencijo, sklenjeno l. 1879. med kneževino Srbijo in kraljevino Italijo, po kateri smejo Italijani na teritoriju kneževine Srbije pridobivati nepremičnine potom nakupa, prodaje, nasledstva, zakona ali na katerikoli drugi način, enako kakor državljani kneževine Srbije in nasprotno.

Pripomniti moramo, da Italija ni te konvencije nikdar priznala in da ni bila tudi ne razglašena v italijanskih službenih listih in zato ni bila za Italijo obvezna. Šele 2. novembra 1923 se je Italija spomnila konvencije, ki se je sklenila med kneževino Srbijo in kraljevino Italijo že leta 1879. in tega dne jo je tudi razglasila v službenih novinah. Dr. Voja Marinković si je sedaj hkratu zmislil, da je s tem ta konvencija postala obvezna tako za nas, kakor tudi za Italijane. S tem mnenjem dr. Marinkovića je soglašal tudi naš minister pravde in bivši predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu dr. Dušan Subotić.

Ni potrebno biti jurist in ni potrebno biti niti poseben moder človek in razumeti, da konvencije kneževine Srbije ne morejo nalagati obveznosti kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovencev. Po logiki dr. Marinkovića bi morale biti obvezne za kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev tudi vse pogodbe, ki so jih sklenili razni srbski župani z beneško republiko ali z drugimi italijanskimi državami. V pravnem oziru je absurdno in popolnoma brezmiselnost, da se more konvencija, ki je bila

sklenjena pred 44 leti, razširiti na kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev samo zato, ker so italijanske službene novine po 44 letih to konvencijo obelodanile v službenem listu. Po tej konvenciji je izšlo toliko novih zakonov, ki so jo derogirali, da je konvencija izgubila vsako moč brez ozira na to, da je že zastarela, ker jo Italija skozi 43 let ni hotela ratificirati. Naša država sama je sklenila trgovsko pogodbo z Italijo meseca julija 1924. Toda če nimamo drugega, imamo člen 342. fin. zak. za l. 1927/28, ki je derogiral to konvencijo, tudi ako bi bila še v veljavi.

Akt ministra zunanjih poslov vsebuje pa še drugo strašno činjenico. Gospod dr. Voja Marinković je šefe parlamentarnih skupin prošil, da se ne kritizirajo oblasti v Južni Srbiji, ker to izkorišča inozemski tisk in zahteval je tudi od naših listov, da ne napadajo oblasti v Južni Srbiji. Dr. Voja Marinković sam pa je izrekel v svojem aktu strašno obsodbo in to samo radi tega, da da satisfakcijo Italijanom. Ugotovil je, da naša sodišča uporabljajo nepravilno napram Italijanom zakon in da naše oblasti rešujejo prošnje italijanskih podanikov zelo počasi. Dr. Voja Marinković pravi v svojem aktu izrecno, da je postopek naših oblasti napram Italijanom »nezakonit«.

Če bi se v naši državi našel katerikoli, ki bi trdil recimo, da je postopanje naših oblasti v Macedoniji nezakonito, ta bi brezdvomno prišel v »glavnjačo« (sloviti beograjski zapor).

Nas tolaži edino to, da imajo naši sodniki bolj razvit nacionalni in državni čut, kot minister dr. Voja Marinković in dr. Dušan Subotić. Sodnike veže zakon in nič drugega. To je ustavna norma. Sodnik niti mora, niti hoče poslušati kako poljubno tolmačenje predpotopnih konvencij. Sodnik ni dolžan glede tolmačenja zakonov ravnati se po naredbah ministra pravde. Sodnika veže samo to, kar je odobrila Narodna skupščina kot zakon in kar je kralj podpisal. Zato bodo naša sodišča v tej zadevi postopala še nadalje tako, kot so postopala doslej, dokler se ne izda nov zakon, ki bo drugače določil.

Na milanskem velesejmu je postavila Italija paviljon »Dalmacija«, ter je s tem pokazala svoje aneksionistične pretenzije. Naša vlada pa otvarja na široko vrata italijanski ekonomski penetraciji, ki je bila vedno avantgarda političnega osvobojevanja.

Še Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Iz gospodarskih krogov smo dobili sledeči dopis:

Današnja ljubljanska dnevnikarica sta imela oba po en članek o Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. »Jutro« ima kratek referat o letnem poročilu Pokojninskega zavoda za l. 1926, ki je bilo bojda še le pred kratkim razposlano (1), »Slovenec« pa prav navdušen članek o novi palači Pokojninskega zavoda na Miklošičevi cesti v Ljubljani, ki sem jo sicer tudi sam zadnjič gledal, moram reči, da s prav mešanimi čustvi in dvomi, če se pri tem zavodu res izključno skrbi za nameščence in za njihove gospodarje in ne znabiti tudi za docela lokalne ljubljanske interese.

Da se povrnemo k »Slovenčevemu« članku! Poleg ene ali dveh velikih stavb v Ljubljani gradi sedaj Pokojninski zavod s stroškom šest milijonov dinarjev (pravi »Slovenec«) ogromno štirinadstropno stavbo. Gradbo stavbe je dovolil po citiranem članku gospod minister Gosar. Lepo in prav! Kolikor se pa spominjam iz časniških poročil o lamskem občnem zboru Pokojninskega zavoda in iz referata enega izmed naših delegatov, ni bilo tam nič govora o tako visokih stroških za novo hišo zavoda! Kdo gospodari z našimi prispevki? Ali kak gospod minister, ki gotovo ni nikoli težko plačeval premij ali občni zbor zavoda? To vprašanje treba točno in energično razčistiti!

»Slovenec« pravi, da bode v pritličju osem trgovinskih lokalov. Prav. Sicer bi po mojem skromnem mnenju ne trebalo tistih gotovo dragih stebrov okrog lokalov, ki bodo nesli lep denar samo onim, ki so jih projektirali in izdelali, zavarovancem pa niti dinarja, ali trgovski lokali bodo — vsaj predvidoma — vrgli neko višjo najemnino. Vsaj predvidoma, pravim, ker za trgovske lokale gotovo danes tudi v Ljubljani ne bo prevelikega dnevanja. Ali čemu so v hiši, ki jo zida socialni zavod, šest- in štirisobna stanovanja? Ljubljanska noblesa naj si zida hiše z luksurijoznimi stanovanji sama na svoj račun — in ne na račun težko izhajajočih pridobitnih krogov in njihovih nameščencev! Celo »umetniški atelje« je v hiši, dalje dva lifta, »jeden za osebni, jeden za tovarni promet«, kakor pravi »Slovenec«, na pročelje pride kip sv. Martina, ki ga bode napravil, gotovo prav po ceni,

Kurd E. A. Michaelis — B. R.:

Neznani mrtvec.

Štirinajstega maja 19... je objavila »Daily Mail« med drugimi poročili na koncu druge strani tudi sledečo kratko notico:

»London-S...: Nedaleč od Chelsea Bridge so danes zjutraj potegnili iz Themse truplo neznanega moža, starega okoli petdeset let. Ker je ime truplo več ran, ni izključena možnost zločina. Bolj verjetno je pa, da izvirajo te rane od udarcev vijaka dotičnega parnika, s katerega so truplo najprej opazili. Ali gre za zločin ali za nesrečo, bo brezdvomno pokazala še le obdukcija. Identitete ni bilo mogoče dognati, ker mož ni imel ničesar pri sebi.«

Za velenje mesto kot je London, ni nič posebnega, če iz vakov Themse potegnejo truplo. Vendar pa ta slučaj je radi svojih posebnosti zasluži, da ga navedem in opišem.

Obdukcija mrtveca je res pokazala, da je smrt nastala vsled utopljenja. Ker pa ni bilo nikjer nobene priče, ki bi mogla zadevo vsaj deloma pojasniti, je bilo truplo neznanca naslednjega dne pokopano.

Pojasnila se je zagonetna smrt še le čez dolgo časa in sicer čisto slučaj-

KONCERT

no. V tej povesti naj zvedo bralci slučaj, ki je res nekaj posebnega.

Williams Mackenzie je bil že več kot dvajset let prvi sluga v blagajni ene izmed največjih londonskih bank. Nikdar ga ni bilo treba grajati, nikdar ni bilo v njegovih računih niti najmanjše napake. Živel je čisto sam zase in ni sklepal nikakih poznanstev. Kavarn se je izogibal, pil ni in kvartanja tudi ni maral. Vsem se je zdelo, da je zadovoljen in srečen.

Če mu je kdo rekel: »To mora biti izredno zapeljivo, če nosite take velike vsote s seboj«, je, ne da bi se pomišljal, odgovoril:

»Zakaj? Denar, ki ni moj, za mene ni denar!«

V svoji okolici je bil na najboljšem glasu.

Nekega večera pa, ko je inkasiral večje število menic, je brez sledu izginil. Dolgo so ga čakali v uradu, pa se ni vrnil. Sumnje, da je kaj zagrešil, ni izrazil nihče, ki ga je poznal. Da je padel kot žrtev zločina, to se je zdelo vsem jasno in razumljivo. Kmalu je začela policija z mrzlično nagli-

Sancin - Marsić - Matz četrtek 1. marca ob 1/2 9. NARODNI DOM.

co preiskovati, kje se je Mackenzie dotičnega dne nahajal. Dognala je, da je svoj posel opravil v redu, da, celo to, da je vnovčil zadnjo menico ob sedmih pri tvrdki Sharleigh and Sons Ltd. Dognano je bilo tudi, da je, potem ko je zapustil omenjeno tvrdko, imel pri sebi okoli 10.000 funtov.* Od tega trenutka je zmanjkala vsaka sled za njim. Ravnatelj banke in tudi policija, vsi so bili prepričani, da so ga neznan lopov zasledoval. Ko je šel skozi samotno ulico, so ga izvabili v past, ga tam oropali in nato vrgli v vodo. Gotovi znaki pa so še celo kazali na to, da so izvršili zločin poklicni roparji in, da je bil zločin dobro pripravljen.

Samo ena oseba v celim Londonu je pri čitanju teh novic skomizgnila z ramami. In ta oseba je bila Williams Mackenzie sam.

Ob uri, ko so najboljši policijski psi izgubili njegovo sled, je hitel ven iz mesta, preko Pimlico Road v Chelsea Bridge. Pod obokom velikega mo-

* 1 funt = ca 275 Din.

sta se je preoblekel v civilno obleko, ki jo je že nekaj dni poprej prinesel pod most. Uniformo bančnega sluga in uradno denarnico, katero pa je seveda preje olajšal za njeno vsebino, je zvil skupaj, prevezal z motvozom, obtežil s težkim kamnom in vrgel v reko. Potem se je mirno vrnil v London, vzel sobo v enem izmed največjih hotelov in zaspal spanje pravičnega. On, ki je v teku nekaterih ur postal premeten tat.

Sedaj je bilo treba pametno ravnati. Lahko bi bil izrabil ugodno priliko, da pobegne. Toda imel je toliko razuma, da je vedel, da ga nekaj stotin kilometrov ne more rešiti pred policijskim zasledovanjem. Vedel je, da bo gotovo enkrat padel pravici v roko. Zato je sklenil sledeče:

Naslednjega dne je vložil 10.000 funtov v veliko denarno pismo, jih petkrat zapečatil in se podal k notarju v Long Lane.

»Povedati vam hočem, gospod, zakaj gre. V tem ovitku imam nekaj vrednostnih papirjev. Hočem, da bodo varno shranjeni, ker se podajam na daljše potovanje in ne vem, kdaj se vrnem. Zato vam hočem zaupati del svojega premoženja. To je mogoče, kaj ne?«

»Seveda!« je odvrnil notar. »Da!

neki akademski kipar itd. Vse bo »udobno in trajne vrednosti«, pravi »Slovenec«. — Tako se, tovariši, z nas norčujejo tisti, ki tako lahko izdajajo naš težko zaslužen denar.

K temu »Slovenčevemu« poročilu je nehot priobčilo »Jutro« istočasno prav nerazveseljen komentar. Tam čitamo, da dobe upokojenci mesečno 500—600 Din, vdove pa celo 300—400 dinarjev mesečno in za vsakega otroka po 50—100 Din! Četudi to še gotovo niso cele pokojnine, so pa tako nizke, da se nam ti reveži iz srca smilijo. Zdi se mi, da je ideja s tistim kipom sv. Martina na novi palači (sic!) Pokojninskega zavoda nekoliko deplasirana. Kajti sv. Martin je dal beraču pol plašča . . . Neglede na to, da našim nameščencem pač ni treba sprejemati miloščine za debelo plačane pokojnine. Seveda, če se sezida luksurijsne palače, pri katerih bode treba odpisovati vsled razvrednotenja milijonske zneske, potem je treba varčevati pri pokojninah. Take žrtve pa naj za mesto Ljubljano nosijo močnejše rame! Ne vemo, zakaj bi se razni ljubljanski bahači in takozvani »velikomestni« hohštapljerji postavljali pred strmačimi tujci s hišami, sezidanimi za naše težke groše in pa za še težje prislužene groše onih, čijih vdove danes ob tristodinarskih pokojninah na mesec lahko poginjajo glad! Prav ima »Jutro«, če zahteva novelizacijo zakona!

Čudim se edino temu, da naše industrijske in trgovske organizacije o poslovanju Pokojninskega zavoda tako stalno molče. Če moramo letno plačati veliko milijonov na premijah in težko nosimo ta socialni davek, potem se je pač vredno pobrigati, ali se ta socialni davek tudi tako uporabi, da imajo vsaj naši nameščenci od tega kako višjo korist. Posamezniki ne moremo biti sami povsod, zakaj pa imamo svoje organizacije in centrale, ki nas res ne stanjajo premalo! Za časti in visoke plače? Gg., le na dan z besedo! Četudi gre za Ljubljano in tako zelo altruistične Ljubljančane!

P.

Stjepan Radić o svojem predavanju v Ljubljani.

V današnjem »Narodnem valu« (dnevniku Hrvatske seljačke stranke) opisuje Stjepan Radić v podpisanem članku prav temperamentno potek svojega predavanja, ki ga je imel, kakor poročamo tudi na drugem mestu, v ponedeljek 27. t. m. v Ljubljani. Radić pravi, da je došlo na predavanje okrog dva tisoč gospa, dijakov, inteligence in meščanstva vsakega poklica. Na to navaja Radić kratko vsebino predavanja. Zanimal bo sledeči pasus o Rusiji: »Sovjetska Rusija je že danes skoraj na pol formalno, stvarno pa popolna kmetska demokracija. S to Sovjetsko Rusijo vežejo nas Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare tolike vezi skupne stare kulture, skupnega shvačanja in skoraj enotnega jezika. Obnova diplomatskih odnošajev med na-

šo državo in Sovjetsko Rusijo ne bode samo moder politični čin, temveč bode začetek vsestranskega približevanja in vsestranskega razvoja tedaj že popolne Jugoslavije in nepregledne, že bolj urejene Rusije.« Tekom predavanja je g. Radić tudi zelo drastično rekel, da so slovenski radikali »najgori« ljudje v Sloveniji, a da slovenski »popovci« mislijo, da se more priti do Boga samo z njihovim posredovanjem, samo z listkom, ki ga oni dajo in podpišejo . . . Vse te pripombe je dvorana burno odobrvala; »človek ne bi mislil«, pravi g. Radić, »da je med hladnokrvnimi in doslej ne samo opreznimi, temveč tudi precej plašljivimi Slovenci.« Predavanje, piše dalje g. Radić, »se je zaključilo z močnim akordom, da se imajo zbrati vse napredne, vse socialne in narodne moči v Sloveniji, da v velikem taboru in v velikem pokretu kmetske demokracije prinesejo naši državi konsolidacijo, blagostanje in prosveto. Bilo je soglasno mnenje vseh prisotnih poslušalcev, da je bilo to predavanje najlepša overtura za veliki ljubljanski shod . . .«

Velik shod Kmetско-demokratske koalicije

se bode po sklepu poslovnega odbora KDK v Ljubljani vršil v nedeljo, dne 18. marca 1928. Govorili bodo poslanci Svetozar Pribičević, Stjepan Radić in gotovo tudi slovenski predstavniki koalicije. Shoda se bode po napovedi g. Radića udeležilo tudi več hrvatskih in srbskih poslancev koalicije.

SDS v Vojvodini in Bonovini.

Lep uspeh je dosegla samostojna demokratska stranka pri nedeljskih občinskih volitvah v Vel. Bečkereku. Dobila je 1372 glasov, demokrati in radikali skupaj 907 glasov, Madžari 786 glasov, Nemci 431 glasov in druge skupine 1161 glasov. SDS ima od 72 občinskih odbornikov 20.

Na Sušaku priredi HSS 10. marca veliko strankino zabavo. Povabila je tudi SDS, da se na ta način manifestira ideja kmetsko - demokratske koalicije na Primorju.

V Lasinji na Hrvatskem so dobili pri občinskih volitvah sam. demokratje 15, radićevci 4 in klerikalci 5 odbornikov. Demokratje so glasovali za radićevskega županskega kandidata Baburića.

Drobne vesti iz Beograda.

Še podaljšanje deseturnega delavnika? Kakor znano, je hotel bivši klerikalni minister za socialno politiko dr. Gosar v manjših obratih ukiniti osemurni delavnik in je hotel tudi razširiti delovni čas v trgovinah. Nove naredbe pa ni zgotovil. Sedaj poročajo beograjski listi, da namerava sedanji radikalni minister za socialno politiko Čeda Radović še podaljšati deset-

urni delavnik. To bode naravno vodilo do težkih socialnih konfliktov.

Za prva dela radi drugega tira na progi Novska—Brod je dovolilo železniško ministristvo zagrebškemu železniškemu ravnateljstvu šest milijonov dinarjev. Upati je, da ne bodo požrli vsega tega denarja komisijski stroški.

Nujni predlog o razmerah v Glavnjači vložijo za današnjo sejo Narodne skupščine kmetski demokratje. V njem se zahteva sestava parlamentarne komisije, ki bode te razmere preiskala. Obenem se zahteva odstranjenje vodilnih uradnikov beograjske policijske direkcije.

Naši »finančniki« v Pragi. »Slovenec« poroča pod tem naslovom, da se nahajata na Češkem »v svrhu proučavanja finančnih in valutarnih razmer« dva — uradnika finančnega ministristva. »Slovenec« pravi, da je to potovanje »v zvezi z načrtom za zakonsko stabilizacijo jugoslovanske valute«. Ta je spet pristno »naša«: prvič se o takih rečeh sploh ne piše, če se jih res namerava napraviti, drugič pa taka potovanja, ki stanejo ogromen denar, za študij valutarnih razmer niso potrebna. Na eni strani štedenje do smešnosti, na drugi pa nesmiselno razmetavanje državnega denarja, to naše valuti ne bode koristilo.

Izseljeniška kvota. Od 1. julija 1928 naprej bode veljala v Zedinj. državah nova naredba radi doseljavanja. Iz Jugoslavije se bode lahko vselilo le 739 ljudi.

O glavnjači se bode danes razpravljalo vsled nujnega predloga KDK v Narodni skupščini. Minister za notranje zadeve dr. Korošec si je včeraj ogledal to zloglasno ječo in je po poročilu ljubljanskega »Jutra« izjavil, da so vesti o nečloveškem režimu v glavnjači pretirane, res je le, da je ječa premajhna in nehygienična. (No torej!) Zanimiv pa je sledeč pasus »Jutrovega« poročila o dr. Koroševih sodbi glede glavnjače: »Kar se tiče pritožb proti policijskim organom, češ da vrše fizično presijo na okrivljence (kako se da batinanje lepo opisati!), je dr. Korošec izjavil, da obstoji ta navada po vsem svetu in da se je poslužujejo vsi policijski organi v najrazličnejših državah. Vse konkretne slučaje pa bo najstrožje kaznoval.« To je taka izjava, da bo dr. Korošec radi nje še glava bolela. Take reči se ne opravičujejo in se ne trpijo, temveč energično zatrejo. Izgovori na tuje tu niso na mestu.

Spor med Avstrijo in Italijo, kolikor je faktično nastal, bo rešen popolnoma mirnim potom. Mussolini je svoj za ponedeljek najavljeni odgovor dr. Seiplu odložil za sobotno sejo italijanskega parlamenta.

Malkontenti. V radikalnem klubu so se pojavili nezadovoljniki, istotako tudi v demokratskem. Tako je vodja bosanskih radikalov dr. Srškić izjavil časnikarjem, da je nova Vukičevićeva vlada še slabša ko prva, ker ni v njej sploh nobenega Hrvata. Edino možna rešitev položaja je koncentra-

cijska vlada. Nadalje je odobraval takotiko KDK . . . Istotako je postala KDK simpatična onemu delu demokratskega kluba, ki stoji za dr. Marinkovićem! To pa zato, ker je spravil sedaj Davidović svoje ljudi v ministristva.

Mestno gledališče.

Prva izvirna narodna igra, ki ni le dramatizacija kakor Govekarjev »Deseti brat« in »Rokovnjači«, je Finžgarjev »Divji lovec«. Milje dejanja, krepko risani gorenjski značaji, lapidarni pristno slovenski jezik: vse to je ohranilo »Divjega lovca« do danes na repertoarju naših gledališč. V Celju že mnogo let ni bil igran. V četrtek, dne 8. marca bo po tolikih letih ta lepa slovenska narodna igra zopet došla na naš oder. Premijera bi se bila morala vršiti že 1. marca, ker pa je ta dan Sancinov koncert, se je morala preložiti. Upamo, da bo cenjeno občinstvo pozdravilo vprizoritev ljudske igre, saj se je ta želja že opetovano in od najrazličnejših strani izražala. Rihtarja igra g. Pfeifer, Janeza g. Verderber, Majdo gđ. Šončeva, Tončka g. Perc. Ostale vloge so v rokah gđ. Kavčičeve, Krajčeve, Žabkarjeve, Pečovnikove in gg. Beleta, Šegule, Videtiča, Hojkerja in dr. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar in Leskovšek.

Celjske vesti.

c Sestanek članov krajevne organizacije SDS za mesto Celje se vrši danes zvečer ob običajni uri v klubovi sobi Celjskega doma. Prosimo za množestvino udeležbo.

c Olepševalno in tujsko-prometno društvo v Celju se iskreno zahvaljuje vsem, ki so darovali prispevke v denarju in naravi, in vsem, ki so sodelovali, posebno cenj. damam, dalje cenj. občinstvu, ki je z obilno udeležbo pripomoglo, da sta tako popoldanska kakor večerna prireditve na pustni terek tako krasno uspeli ter društveni blagajni prinesli lep dohodek.

c Planinski sejm v Celju. Iz Trsta je pravkar dospela brzojavka: »Dospeli smo iz Newyorka. Pridemo sigurno na planinski sejm. — The original Jazz-Svetina, parnik »Vipota«. 3. marca 1928 — Celjski dom.

c Splošna gradbena zadruga v Celju ima svoj drugi redni letni občni zbor v petek, dne 9. marca 1928 ob 7. uri zvečer v kavarniški sobi Celjskega doma z običajnim dnevnim redom. (Več glej oglas!)

c Dražba občinskega lova Škofjaras se vrši 31. marca ob 11. uri dop. Obseg 3.215 ha, izklicna cena 2.400 dinarjev, zakupna doba od 1. julija 1928 do 31. marca 1925. — Dražba obč. lova Šmartno v Rožni dolini isti dan ob 10. dop. Obseg 1.480 ha, izklicna cena 2.600 Din, zakupna doba od 1. julija 1928 do 31. marca 1935. — Dražba obč. lova Grajska vas se vrši 2. aprila 1928 ob 11. dop. Obseg

vam bom potrdilo prejema.«

Mackenzie je na to pristal. Tedaj pa se je spomnil:

»Kam naj skrijem potrdilo? Komu naj ga zaupam? Če ga obdržim pri sebi, ga pri preiskavi najdejo in vse je zastoj . . .«

Pomišljal je. Na to možnost ni niti računal. Brez zadrege je rekel notarju:

»Moj Bog, ko sem pa tako sam na svetu! Nimam ne starišev ne prijateljev. Pot, na katero se podajam, je zelo nevarna. Ni izključeno, da pri tem izgubim pobotnico. Ali ne bi mogli radi tega spraviti pobotnico med vaše akte? Ali ni dovolj, če vam povem svoje ime, ko bom hotel dvigniti denar?«

»Tudi to zadostuje«, je odvrnil notar.

»Zabeležite toraj, prosim, na pobotnici, da je mogoče denar dvigniti le na ta način.«

»Kako je vaše cenjeno ime?«

Takoj je odgovoril Mackenzie:

»Perkins . . . Jim Perkins.« Povedal je to ime s tako preračunano enostavnostjo, da bi vsakdo mislil, da je to njegovo pravo ime.

Nato se je poslovil. Ko je stal zopet na cesti, se je oddahnil. Prvi del svojega načrta je izvršil. Sedaj, ko je plen na varnem, naj ga le prime policija.

Ravnodušno je preračunaval.

»Po preteku kazni bom šel po denar«, je rekel sam pri sebi. »Nihče mi ga ne bo mogel vzeti. Prebiti bo pač treba nekaj slabih let, potem sem bogat.«

Čakal je še 24 ur, da je ugotovil, da policiji niso znane številke ukradenih bankovcev. Naslednjega dne se je javil policiji. Kdo drugi bi si bil na njegovem mestu izmislil kakšno povest, on pa je raje tatvino priznal. Trdil je pa, da ne ve, kje se nahaja denar, ker je zaspal na klopi in mu je medtem nekdo moral poneverjeno vsoto izmakniti. Radi njegove dotedanje neoporečnosti je bil kaznovan le na pet let zapora. Kazen je sprejel brez priziva.

V glavnem zaporu je bil vzor jetnika. Brez nestrpnosti, brez razburjenosti je gledal, kako so potekali dnevi in meseci. Samo za svoje zdravje je skrbel. Končno je prišel zanj toliko pričakovani dan odrešenja in pri odhodu so mu izročili denar, ki si ga je prislužil s peletnim delom.

Prva pot, ki jo je nameraval, je bila k notarju. Kako dolgo je sanjal o tem trenutku. Kolikokrat je preživel v duhu svoj obisk pri notarju.

Ko je počasi korakal po parku, se mu je zazdelo, da že stoji v veliki notarjevi pisarni v Long Lane. Ali ga bo spoznal. Pogledal se je v ogledalo. Ka-

ko se je postaral! Ne, notar ga ne bo spoznal.

»Želite, gospod?« ga bo vprašal.

»Pridem v zadevi depota, katerega sem vam dal shraniti pred petimi leti.«

»Kakšen depot . . .? Imate pobotnico . . .? Na ime . . .?«

Nenadoma se je zdrznil. Kaj storiti? Ni se mogel več spomniti imena, ki ga je povedal notarju.

Premišljal je in premišljal, pa si ni mogel domisliti.

Sedel je na klopi. Srce mu je burno bilo in bal se je, da ga ne zadene kap.

Hotel se je pomiriti:

»Mir . . . mir, stari mladenič!«

»Če se spomnim na začetne črke, bo šlo . . .«

Celo uro je sedel na klopi in mislil. Pulili si je lase v obupu. Hotel si je razklati glavo in v vročih možganih najti tisto usodno ime, vredno 10.000 funtov.

Končno je napočila noč. Ves izmučen se je podal v hotel, naročil sobo in se vrgl oblečen na posteljo. Celo noč je iskal ime. Še le, ko se je danilo, je zaspal.

Bilo je že okoli dvanaajste ure, ko se je prebudil. Bil je miren. Nenadoma pa mu je prišla v glavo nova misel, ne misel, nqč občutek ga je obšel.

Strah!

Strah, da ne bo nikoli odkril tega imena. Dvignil se je iz postelje in odšel. Ure in ure je blodil po ulicah in obkrožal notarjevo hišo.

In spet je prišla noč.

Zakopal je svoje roke v lase in vzdihoval:

»Človek mora znoreti.«

Imel je 10.000 funtov v bankovcih, 10.000 funtov, dobljenih na nepošten način. Njegova last so postali, vedel je, kje se nahajajo, toda ni jih mogel dobiti. Da bi jih dobil, je sedel v zaporu pet let, a sedaj se mu hočejo izmuzniti.

Videl jih je tako blizu, da bi jih lahko prijel z roko, toda kot debela železna stena je stalo pred njimi tisto ime. To ni bila več bol, to je bila blaznost, ki ga je napadla, njega celega, možgane, telo. Spoznal je, da ne bo mogel najti imena. Ko bi ga bil vsaj napisal v celici na steno. Zdelo se mu je, da sliši okoli sebe porogljivo zasmevanje, da vsi, ki ga srečujejo, kažejo s prstom za njim in se mu reže v obraz.

Začel je bežati, vedno naprej. Zaletavaj se je v ljudi, v stalni nevarnosti, da ga povozijo avtomobili. Najraje bi bil pretepel vsakogar, ki mu je prišel pred oči.

Končno je prišel do reke.

Zelenkasto se lesketajoča je tekla

339 ha; izklicna cena 400 Din, zakupna doba kot zgoraj. Natančnejši pogoji na sreskem poglavarstvu.

c *Umrl je nocoj ponoči po dolgi, mučni bolezní upokojeni evangelijski župnik g. Fric May, častni senijor nemških evangelijskih občin v Sloveniji. Ranjki je bil rojen 16. aprila 1869 na Dunaju. Po dovršenih študijah je služboval v Budimpešti in Gradcu, na kar je prišel 1. maja 1900 za evangelijskega župnika v Celje. Bil je ne le med svojimi ljudmi, temveč vobče v mestu zelo spoštovan in priljubljen. Pogreb se vrši v petek ob 3. uri pop. N. v m. p.!*

c *Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt i industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico.* Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek, dne 6. marca t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zgledajo.

c *Mestna knjižnica* je izposodila meseca februarja 520 članom 1548 knjig.

c *Izgubil se je zlat uhan.* Kdor ga je našel, ga naj vrne na uredništvo »Nove Dobe« proti primerni nagradi.

c *Prav nevoljno pritožbo* nam je nekdo poslal v sledeči zadevi: V eni od zadnjih sej občinskega sveta se je sklenilo ograditi stavbišče, ki ga ima mestna občina poleg stare okoliške deške šole v Celju. Ograja je osobito potrebna na kolodvorski strani, kjer bi kedo prav lahko padel z razmeroma ozkega hodnika v jamo in bi si strl nogo, če bi ne bilo še kaj hujšega. Radovedni smo, zakaj se pravzaprav ta ograja ne napravi?

c *Celje belo in veselo* ... Od božičnih praznikov od sedaj smo imeli v Celju 18 večjih in še nekaj manjših zabavnih prireditev. Silvestrovali smo kar na štiri strani. Plesali smo na vseh mogočih podlagah, kot sokoli, kot dijak, kot častilci sv. Save, kot obrtniki, kot trgovski pomočniki, kot socijalisti in komunisti, kot podčastniki. Na katoliški podlagi smo se vrteli trikrat in kot nemškutarji smo prepevali in plesali z lepimi Rezikami nemškutami tudi trikrat. Toda bilo je vse to bolj suho in lačno veselje, kajti bilanče gostilničarjev od vseh teh mnogoštevilnih prireditvah so prav klaverner. Prireditelji zabav od Novega leta sem bodo doživeli bojda še posebno veselje: obiskali jih bodo razni prijazni gosposdije finančniki in bodo tirjali veselično takso za oblast. Kjer so bile zgube in društva nimajo niti prvega dinarja do milijona, tam bode seveda težava. Sicer pa menda jamčijo za takso še gostilničarji, hišni lastniki in njih otroci do dvajsetega kolena. S to takso so naši nevoščljivi, očitno že bolj starikavi črni gosposdije pri oblasti nabili marsikatero kapljico pe-

Themsa mimo njega, nad njo neštevilno zvezd.

Mackenzie je obstal in glasno zaplakal:

»O moj Bog ... tisto ime ... tisto ime ...!«

Šel je po stopnicah, ki so vodile k obrežju. Na trebuhu ležeč se je plazil k vodi, da si ohladi roke in obraz ... voda ga je vlekla k sebi ... zalila njegove oči ... njegova ušesa ... njegovo telo ...

Čutil je, kako drsi po polzskem kamenju v globino, toda niti rok ni mogel premakniti, da bi se oprijel za skalo.

Padel je ...

Mrzli valovi so ga bili v obraz, tresel se je, iztegoval roke, vzdignil glavo, izginil, prišel spet na površje in nenadoma zarjul v obupnem naporu široko odprtimi očmi:

»Našel sem ga! ... Na pomoč ...! Perkins ... Perk ...«

Obrežje je bilo zapuščeno.

Valovi so udarjali ob stebre starega mostu. Od mostu je odmevalo ime, nihče drug ga ni čul. Valovi so šli naprej, luči so blestele v njih, motne, rdeče ... Vse je utihnilo ...

In dva ni kasneje, ko se je na ulicah Londona vzbujalo prvo življenje, je prinesla »Daily Mail« v začetku omenjeno notico.

lina v kupo plesnega veselja. Ostaneta še dve vprašanji: kako bodo otaksili naši finančniki Silvestrovo noč? Polovico prireditve je pravzaprav že v l. 1928. Opozarjamo oba celjska oblastna poslanca, da v interesu oblastnih financ to vprašanje rešita. In še eno je: zakaj je neki neka modna trgovina na Aleksandrovi cesti postavila v izložbo poleg sumljivo majhnega perila štorčlo?

c *Kolo jugoslovanskih sester v Vojniku* priredi 4. marca, v nedeljo ob 15. uri v osnovni šoli poučno predavanje o zdravju. Predava g. dr. Stanimir Vrhovec. Ker je pouk o zdravju vsakemu nujno potreben, vabimo tem potom k obilni udeležbi. — Odbor.

c *Za zasedanje celjske porote*, ki se prične v ponedeljek, dne 5. marca, je bila razen razprav, ki smo jih javili v zadnji številki, razpisana za sredo, dne 7. marca še razprava proti Antonu Potočniku zaradi hudodelstva požiga. Za to porotno zasedanje so razpisane samo štiri razprave.

c *Izgube in najdbe.* Te dni so bili izglbljeni sledeči predmeti: rujava odeja, vredna 600—700 Din, izgubljena z avtotakse med Celjem in Gaberjem; zlata zapestnica; denarnica z vsebino 20 dinarjev; srebrna žepna ura s srebrno verižico. Našla se je temnorujava usnjata denarnica z vsebino 91.80 Din.

»Edinost.«

Poslovilni večer. V nedeljo zvečer se je zbralo članstvo celjske »Edinosti« skoro polnoštevilno v Celjskem domu, da se poslovi od svojega zaslužnega predsednika, prej tajnika »Edinosti« in predsednika oblastnega odbora Z. D. M. br. Černeja. Bil je brat Černe idealen in nesebičen organizator in delavec v našem mladem društvu. Bil je sploh eden najzaslužnejših pionirjev organizacije Z. D. M. v Sloveniji tokraj Save. Poslovilni večer nam je potekel v najlepšem razpoloženju. Sigurno bode odšel brat predsednik od nas še pod utisom tega razpoloženja in z zavestjo, da je vsaj nekoliko ocenjeno njegovo požrtvovalno delo tudi od nas, ki smo ostali v Celju. Želimo mu za nadaljno življensko pot obilo sreče in mu obljubimo, da bomo vsaj nekoliko poskušali zamašiti vrzel, ki je z njegovim odhodom nastala med nami. K.

Kino.

Mestni kino. Sreda 29. februarja: »Zemlja v plamenu strasti«. Monumentalna drama v 8 dejanjih. V glavnih vlogah Olga Čehova, Adalbert Schellow in Fritz Alberti. Izredno lep berlinski velefilm. — Četrtek 1. in petek 2. marca: »Moje življenje za Tvoje!« Veličastna drama v 6 dejanjih po slovitom gledališkem komadu V. Sardoua »Odette«. V glavnih vlogah Francesca Bertini, Warwick Ward, znan iz velefila »Variété«, Fred Solm in Fritz Kortner. Velika senzacija. — V soboto 3. in nedeljo 4. marca se predvaja II. del velefila »Napoleon Bonaparte«, kipo vsebini in lepoti daleko prekaša I. del.

Kino Gaberje. Sreda 29. februarja in četrtek 1. marca se predvajajo »Ljubavne zgode in nezgode«, komedija v 5 dejanjih z glavnimi igralci: Olga Čehova, Karl Platen in Claire Rommer. Izborni film o ponesrečenem sesanku plašljivega mladeniča. Samo 2 dni! — Od petka naprej se predvaja film »Riff in Raff v mornarici«. Najboljša komika sedanosti! Prekašata po splošni sodbi Pat in Patachona! Junaka iz fronte!

Po domovini.

d *Predavanje Stjepana Radića v Ljubljani.* V ponedeljek je vodja KDK v nabito polni veliki dvorani ljubljanskega »Uniona« predaval o političnem položaju na jugu in vzhodu Evrope. Poslušalci so priredili Radiću silne manifestacije.

d *Najstarejša žena Jugoslavije.* V okolici mesta Čačak v Srbiji živi v krogu svojih sinov, snah in vnukov Stanojka Ranitovićeva, ki je te dni dosegla starost 116 let in je najbrže najstarejša žena v Jugoslaviji.

d *Unsko progo,* to je krajšo zvezo Zagreba s Splitom, so začeli trasirati pred dvema mesecema. Za sedaj se

bodo izvršila ta dela v odseku Bihač—Kulenvakuf.

d *Revizija inostranskih delavcev v Dalmaciji.* Ker vlada v Dalmaciji velika brezposelnost, ki jo še postruje zapiranje cementnih tvornic, je odredjena revizija delavcev po vseh dalmatinskih tvorničkih podjetjih, da se vidi, koliko je tujcev, odnosno optantov — in če imajo vsi ti ljudje dovoljenje za bivanje v naši državi.

d *Konkurz* je razglašen nad imovino Antona Kajfeža, veletržca v Kočevju. Pasiva znašajo okrog 20 milijonov dinarjev.

d *Velike gozdne požare* imajo na Kranjskem. Pri Cerkljah na Gorenjskem je ogenj ničil 25 oralov gozda. — Med Zagorjem in Litijo so se vneli gozdovi radi isker od lokomotive. Požar še včeraj ni bil pogasjen.

d *Ljubavna tragedija v Hrastniku.* V ponedeljek smo poročali, da sta se vrgli pri Hrastniku dve osebi pod vlak, ki ju je tako raztrgal, da so bili posamezni kosi razmetani daleč naokrog. Orožništvo je sedaj ugotovilo, da sta bila to 21-letni rudar Adolf Jazbinšek, ki je bil po dolini znan kot vesel muzikant »Dolfe« in njegova ljubimka, 22-letna ločena žena Šteška Prepeluhova.

d *Okrožno sodišče v Murski Soboti.* Občinski odbor v Murski Soboti je znova pokrenil načrt, da se za vzhodni del mariborske oblasti ustanovi v Murski Soboti okrožno sodišče. Predložil je zakonodajnemu odboru v Narodni skupščini posebno spomenico, v kateri navaja razne razloge za to ustanovitev.

Žia je res izvrstna kava. Zato jo lahko priporočamo starim in mladim, bolnim in zdravim.

Gospodarstvo.

g *Produkcija premoga v naši državi* je znašala l. 1927 4 in pol milijona ton, to je za štiristo tisoč ton več ko v l. 1926 ali 10% več. Ker ne igra domača poraba premoga pri nas nikake posebne vloge, gre povišek na račun industrije ali železnice. V Sloveniji se je nakopalo 610 tisoč ton napram 540 tisoč tonam v l. 1926, torej tudi skromen napredek. V primeri s celokupno množino izkopanega premoga je slovenska produkcija premajhna.

Književnost.

k *J. O. Curwood: Lov na ženo.* Roman. (Knjižnica »Jutra«, zv. 18.) Cena nevezani knjigi 30 Din, vezani 40 Din. Naroča se v upravi »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica 54. — Beg iz vsakdanjosti v nevsakdanjost, iz naveličane okolice v daljavo, iz filistejske uravnovešenosti v osvežujočo burjo prigod — to obče hrepenenje današnjega človeka se odraža zlasti tudi v pripovedništvu. Romantika, aventura, tuji svet, nadpovprečne usode nadpovprečnih značajev, trpki mik izredno moških mož in nežna milina izredno ženskih žena, vse to je prišlo v sodobnem romanu spet do veljave. Dobili smo nekaj pisateljev in nekaj knjig, ki te objamejo kakor gozdni zrak ali bistra voda, in v katerih se utriplje vedro, zdravo, pogumno življenje nepokvarjene prirode in nepokvarjenih ljudi. Malokateri avtor pa nas ume v tem pogledu tako bogato pogostiti, kakor nedavno umrli Američan J. O. Curwood. »Lov na ženo« ali »Preganjana žena«, kakor se je imenoval roman, ko je izhajal v »Jutru«, je eno izmed njegovih najbolj uspešnih del. Vodi nas med pionirje civilizacije v daljni Severni Ameriki, med zlatokope in pustolovce, v šumeče pragozde in na brežove deviških rek. Na tem ozadju se odigrava prelepa ljubavna zgodba — ne, rekli bi: tu zveni in zmaga je kljub vsem nevarnostim in nastavam visoka pesem ljubezni dveh plemenitih ljudi. »Lov na ženo«, ki je bil že v februarju »Jutra« prava senzacija za naše čitatelje, je knjiga, kakršnih potrebujemo bolj od vsakdanjega kruha. Roman za rodbinsko knjižnico, ki ga bodo s slastjo prebirali ne samo odrasli obojega spola, ampak tudi — to zapišemo z mirno vestjo — dozorevajoča mladina.

Raznotero.

r *Občinske volitve v Bulgariji.* Pri občinskih volitvah v kmečkih občinah na Bulgarskem je dobila vlada

za svoje kandidate 582.067 glasov, opozicija, čije jedro tvori bulgarska kmečka stranka, pa 308.182.

r *Pikantna tožba za ločitev zakona.* Iz Pariza poročajo, da je žena znanega »pomlajevalca« Voronova vložila tožbo za ločitev zakona.

r *Petnajst dni* je rabil samo angleški avijatik Bert Hittler za let iz Anglije v Avstralijo. S tem je dosedanji rekord zboljšal za 11 dni. Preletel je z aeroplanom 19.000 km; cela vožnja je stala, izvemši aeroplan, 50 angleških funtov.

r *Pet amaconk* jaše iz Pariza v Cannes na konjih. Oddaljenost znaša 900 km.

d *Enodnevni zakoni.* V Leningradu je govoril profesor Oršanski o ločitvah zakonov v Rusiji. Dočim je bil l. 1926 povprečno ločen od štirih zakonov le eden, ste došli l. 1927 na štiri zakone že dve ločitvi. Povprečno trajajo taki ločeni zakoni od 6 do 8 mesecev. V decembru l. 1927 pa je bilo zabilježenih 48 zakonov, ki so trajali le po jeden do dva dni.

d *Ogromno svinjo* je zredil gostilničar Supper v Ritzingu, gradiščanska Avstrija. Žival tehtala več ko 500 kilogramov, je visoka 128 cm in dolga nad dva metra.

d *Ema Destinova,* slavna češka operna pevka, je obhajala 21. februarja svojo petdesetletnico.

d *Popis prebivalstva na celem svetu l. 1930.* Mednarodni kmetijski institut v Rimu se trudi, da bi dosegel za l. 1930 splošno ljudsko štetje na celem svetu. Obenem bi se naj popisalo vsa zemljišča. Ta načrt pa v mnogih državah ne bode izvedljiv.

Pomen univerze v Ljubljani za Slovence in državo SHS.

(Konec.)

Teološka fakulteta.

Slovenska duhovščina je bistveno sodelovala pri pozitivni zgradbi slovenske prosvete; vrhu tega je imela odlično in velevažno vlogo pri obrambi slovenstva proti premoči Italijanov, Nemcev in Madžarov. Radi tega bi ukinitve bogoslovne fakultete smatral narod za udarec proti vitalnim narodnim koristim. V današnjih razmerah bi posebno bolešno občutili ta udarec primorski in koroški Slovenci, katerim je duhovščina prepotrebna narodna opora.

Bogoslovna fakulteta je važna nacionalna institucija, ker goji znanost s posebnim ozirom na domače razmere in na slovanske vzhodne cerkve. V slogi z drugimi fakultetami sodeluje pri znanstvenem raziskavanju domače zgodovine, pri proučevanju staroslovenske cerkvene književnosti in poznejše slovenske literature.

Ključ do uspeha

v trgovskem poslovanju je moderna reklama. Najboljše uspehe dosežete z inseriranjem

v »NOVI DOBI«.

Prepričajte se!

Vljudno opozarjam p. n. občinstvo na svojo mesarijo in prodajalno vsakovrstnih mesnih izdelkov po nizkih cenah. Prodajam sv. že volovsko meso, prekajene šunke kg po 30 Din in raznovrstne sveže klobase.

25 Oddajam na drobno in na debelo! 36

Specijaliteta blaga zjamčena!

Točim tudi več vrst domačih vin.

Vljudno se priporoča

JOSIP GORENJAK, mesar in klobasičar,

CELJE, Kralja Petra cesta.

Tekom 8 let so izdali profesorji 17 znanstvenih knjig, 120 razprav in 8 letnikov znanstvenega »Bogoslovnega Vestnika«.

Število rednih slušateljev je bilo do sedaj redno okoli 100 na leto, kar je za bogoslovno fakulteto razmeroma visoko število.

Budžetnih razlogov za ukinjenje bogoslovne fakultete ni, ker bi bil finančni efekt ukinitve minimalen; saj bi morala država vzdrževati mesto fakultete bogoslovno učilišče v Ljubljani.

Na vprašanje, zakaj samo ena pravoslavna fakulteta in dve katoliški bogoslovni fakulteti, odgovarjamo: ker tri bogoslovne fakultete popolnoma odgovarjajo kulturni strukturi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Slovenska duhovščina se mora usposobiti za svoje vzvišeno kulturno poslanstvo med slovenskim ljudstvom na slovenskem zavodu.

Odkar obstoji v Ljubljani visokošolski študij, je bila z njim zvezana vedno bogoslovna fakulteta.

Načrti okrnitve ali ukinitve so zadeli na odpor vseh strokovnih komisij, ki so se morale z vprašanjem baviti.

Oficijelne vseučiliške komisije za izdelavo enotnega univerzitetnega zakona, ki so od 1920 opetovano zborovale, so se vedno zedinile v sklepu, da ostani v Ljubljani univerza v onem obsegu, ki ga določa njen ustanovni zakon.

Najnovejša komisija za izdelavo programa prosvetne politike je izjavila:

»Broj Univerziteta i Fakulteta u zemlji nije prevelik, pa ga ne valja ni smanjivati, nego je naprotiv potrebno da se univerziteti izgrade i da im se dadu na raspoloženje nužna sredstva za njihov rad, jer će se samo tako moći celokupna nastava i prosveta dići na stepen, koji želimo, i jer će samo tako Univerziteti moći da izvrše svoj visoki zadatak i obavezu prema državi i narodu.«

Ukinjenje ali okrnjenje fakultet bi imelo tudi skrajno nepravilne posledice za profesorje in za dijake.

Razne evropske države so v zadnjem času reducirale uradništvo, a nobena ni pritegnila v to tudi univerzitetnih profesorjev, ker so vse čutile, da univerzitetni profesorji niso običajni uradniki, ampak da imajo povsem tudi svojevrstne kulturne in znanstvene naloge, ki se ne dajo izvesti brez posebnega položaja profesorjev.

Kruto in krivično bi bilo, odsloviti univerzitetnega profesorja, ki je dobil poziv radi posebne svoje strokovne usposobljenosti ter se pozivu odzval v trdni nadi, da bo mogel na novem mestu svojo kvalifikacijo uveljaviti brez motenj in da se bo z njim ravnalo po normi, ki splošno velja za univerzitetne profesorje.

Nič manj kruto bi bili prizadeti s tem tudi naši dijaki, ako bi se jim z ukinitvijo študijskih naprav, na katere so navajeni in radi socialnih in gospodarskih razmer mnogokrat naravnost navezani, oteževal ali celo onemogočal nadaljnji študij v Ljubljani, ki s svojo solidnostjo v vsakem oziru najugodnejše vpliva na dijaštvo.

Načrti okrnjenja pomenjajo omalovaževanje plemenite požrtvovalnosti vseh onih Slovencev in njihovih prijateljev, ki so z denarjem ali kulturnimi vrednotami pripomogli do današnjega stanja ljubljanskih univerzitetnih institutov.

Uspešen razvoj institutov in seminarjev do današnjega nivoja je bil mogoč le zato, ker ti zavodi niso ostali navezani zgolj na dotacijo iz državnega budžeta, ki je bil čisto minimalen. Obrazložimo nam ta razvoj poleg kolegijskega sodelovanja fakultet (skupnost institutov in predavateljev za razne fakultete) zlasti požrtvovalnost pri-
vanikov, ki so darovali univerzi mnogo, kar bi sicer bilo nedosegljivo.

Ponovni poskusi okrnitve ljubljanske univerze ubijajo duh požrtvovalnosti ter so preprečili že več mecenatskih načrtov.

Z nadaljnjim nemotenim obstojem ljubljanske univerze je v veliki meri združen ugled naše države.

Za ustanovitev te univerze je po-

zdravilo 112 univerz oziroma njim enakih evropskih, ameriških, azijskih in avstralskih visokih šol. Medtem so se njene zveze z inozemstvom poglabile. Danes je naša univerza v zvezah s 130 najuglednejšimi inozemskimi vseučilišči, znanstvenimi zavodi, instituti, bibliotekami, društvi, akademijami itd. Z raznimi med njimi izmenjava univerza svoje publikacije. Publikacije nam pošiljajo: češka in poljska vlada, vlada francoske republike, razne češke, poljske, bolgarske, francoske, angleške in nemške ustanove ter ameriški Carnegie Institution in Smithsonian Institution. Na ljubljanski univerzi je ustanovljena komisija za internacionalno intelektualno kooperacijo, ki je v stalnih stikih s to mednarodno institucijo v Genevi in Parizu. Inozemski znanstveni krogi ne bodo mogli razumeti prosvetne politike, ki demontira zavod, kateremu niso mogli odreči priznanja. Med našim življenjem v sosednem inozemstvu pa bi okrnitev ljubljanske univerze vplivala porazno.

Z okrnitvijo ljubljanske univerze bi se čutil slovenski narod globoko užaljenega in ponižanega.

Tudi Slovincem je kakor vsakemu drugemu narodu vprašanje lastne univerze ne samo kulturno in politično, temveč i moralno vprašanje, ker veže vsak narod z možnostjo najvišje izobazbe v svojem jeziku svojo dušo in svoj ponos.

Vsi Slovenci brez ozira na stan, poklic in stranko so enodušni v ogorčenem zavračanju poskusov, da se jim okrne univerza.

Veliko število resolucij slovenskih občin, znanstvenih, gospodarskih in kulturnih korporacij ter izjave najprominentnejših predstavnikov slovenskega naroda manifestirajo odločno voljo vsega slovenskega naroda, da ohrani svojo univerzo neokrnjeno v Ljubljani.

Proda se ročni voz

Aškerčeva ul. 7, pritličje levo.

1 Sprejme se več oseb 2 na dobro demačo hrano.

Vpraša se: Kralja Petra c. 28/1, desno.

Korespondentinja

samostojna moč, z večletno prakso, perfektna v slovenskem in nemškem jeziku, oboje stenografije ter urna strojepiska, želi mesto. Cenj. ponudbe pod »Korespondentinja« na upr. lista.

Iščem učiteljico

za hrvaščino, ki bi hodila poučevati na dom. Ponudbe na upravo 2 lista. 2

LOKAL

za takoj

se išče. Naslov v upravi lista. 2-2

zabnikovšči, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavlja in dostavlja na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Glavna trafika v Celju išče izurjeno in pošteno prodajalko.

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo
in naprava strelovodov.
Pokrivanje streh in
zvonikov.

Vodovodne
inštalacije, naprava modernih
higijeničnih kopalnih sob,
klosetov in zdravst. naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Sprejme se priden in trezen

hlapec

k paru konj pri JOS. OSOLIN, trgovcu v Laškem. 1-2

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo trafiko iz Kralja Petra c. v Vodnikovo ul. 9 ter se priporočam za nadaljnjo naklonjenost. JOSIP LIKAR, trafikant.

„Adler“ pisalni stroj

skoraj popolnoma nov, se poceni prodaja. Naslov v upravi lista. 2-1

Oglašujte! Opozorilo.

Olepševalno in tujsko - prometno društvo v Celju ima za oddati drevesa divjega kostanja in platane

različne visokosti in debelosti, pripravna za parke in drevored. Ravnotam je naprodaj večje število

vrtnic (novitet)

Cene se poizvejo pri mestnem vrtnarju Za grofijo.

Splošna gradbena zadruga v Celju, r. z. z. o. z.

VABILO k

II. rednemu občnemu zboru

Splošne gradbene zadruge v Celju, r. z. z. o. z. ki se bo vršil v petek 9. marca 1928 ob 7. uri z. v. v kavarni sobi Celjskega doma v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa in bilance za leto 1927.
4. Nadomestna volitev v nadzorstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri je sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

Viljudno prosimo polnoštevilne vdeležbe. Pristop k občnemu zboru imajo le zadržniki. Kot legitimacija velja zadržna knjižica s potrdilom o vplačanem deležu.

CELJE, dne 29. februarja 1928.

Za načelstvo:

Avgušt Drukar,
predsednik.

Franjo Jošt,
tajnik in blagajnik.

Meblovana soba

z eno oz. dvema posteljama ter event. s hrano, se takoj odda v Zrinjski-Frankopanski ulici 13.

Brivnica „ZORA“

Matija Gubca ul. 2, v neposredni bližini kolodvora. Britje in rezanje las prvovrstno. Cene konkurenčne. Dajki polovične cene. Sprejme tudi britve v brušenje.

Zahvala.

Za iskreno sočustvovanje v naši veliki boli, za krasne vence in vsem, ki so našega dragega soproga, očeta, deda in tasta, gospoda

Jurija Supanc

čevljarskega mojstra

spremili k večnemu počitku, izražamo našo najgloblje občuteno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo spoštovani čevljarski zadrugi za korporativno udeležbo kakor tudi za udeležbo č. šolskim sestram.

CELJE, 24. februarja 1928.

Žalujoci ostali.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani! Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omeji. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po 6 1/2 %

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge uad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.